

בן הכט

מ פ ר ט י
 שם במקור ← Avril. שם קודם: Cytherea
 שם כספית מעפילים ← בן הכט
 סוג כלי השיט ← ספינת טיולים (יכטה)
 תפוסה/הדחק ← 800 טון

ההיסטוריה של הספינה: נבנתה על-ידי Krupp במספנות בגרמניה כיכטה פרטית ונקראה בשם 'Argosy'. היא עברה מספר ידיים עד שהצבא האמריקני רכש אותה ב-1942, כדי שתשמש ספינת טיור חופים בשם USS Cythera (PY-31). ב-1946 נמכרה הספינה לחברה בשם Tyre Shipping מניו-יורק. במלחמת העצמאות שימשה בן הכט במשימות טיור לאורך חופי הארץ, לאחר שהוחזרה על-ידי הבריטים שהחרימו אותה.

רכש והכנה

הרוכש: פטר ברגסון (הלל קוק) באמצעות Tyre Shipping Co, חברה ניו-יורקית בבעלות אלכסנדר וילף (Wilf), שהיה סגן יו"ר הליגה האמריקנית למען פלשתינה חופשית (American League for a Free Palestine). הרכישה נעשתה בעזרת תרומות שנאספו על-ידי הליגה, וכן מהכנסות המחזה של בן הכט בשם 'A Flag is Born'. התרומות הועברו ליועד העברי לשחרור לאומי (The Hebrew Committee of National Liberation).

עלות רכישה: \$ 36,100

נתיב שיט לנמל ההכנה: בדצמבר 1946 הפליגה תחת דגל הונדורס מניו-יורק, דרך האוקיינוס האטלנטי לצרפת.

נמל ההכנה: בניו-יורק הוכנה להפלגה. בנמל פורט דה-בוק הוכנה לקליטת המעפילים.

נמל היציאה: פורט דה-בוק ליד מרסיי, צרפת.

צוות ומלווים

רב חובל: הרי הרשוביץ (Harry Herschowitz) מתנדב יהודי אמריקני.

צוות הספינה: 24 איש, מהם 18 מלחים יהודים אמריקנים מתנדבים, ושני נורווגים בעלי אזרחות אמריקנית.

העלאת המעפילים

מספר המעפילים: 599, מהם 385 גברים, 194 נשים, 20 ילדים.

דרך הגעה לאזור ההעמסה: בליל 23-24 בפברואר 1947, חצו 535 איש את הגבול הצרפתי ליד Kehl. הם הוטעו ברכבת לגרנובל (Grenoble), לשם הגיעו ב-24 בפברואר. 10 מהם נמלטו ולא הפליגו. 4 אחרים נשארו לטיפול רפואי. 45 מעפילים נאספו בגרנובל בעת שהותה של הקבוצה. 40 הגיעו ישירות לפורט דה-בוק.

המעפילים שהו קודם במחנות פליטים באזור האמריקני של גרמניה, והם יצאו באופן גלוי ממניכך דרך קארלסרוהה, באישור הצבא האמריקני והצירות הצרפתית

בפרנקפורט. לפני ההפלגה כונסו יחד, שרו את הימנון בית"ר ואת התקווה, והשמיעו ברכות לשלטונות הצרפתים, ובחצות יצאו לנמל. בספינה הוקמה 'מפקדה' ובה שמונה חברים: מפקד הספינה; מפקד צבאי – אחראי על הקשר עם הבריטים במקרה עימות; 'מקשר' – שר החוץ, שתפקידו קיום הקשר עם אנשי הצוות האמריקנים; מפקד חוליית שירותים (Quartermaster) לטיפול באספקה; אחראי ניקיון; time keeper – אחראי על החלפת משמרות וחלוקת הזמן; רופא.

ארגון הספינה:

ההפלגה

1 במרס 1947, בשעה 16:00. רב החובל החליט להפליג ללא נווט, והספינה נתקעה בחוף חולי כ-200 מ' מהרציף. כמה סירות גרר הצליחו לחלץ אותה. זמן קצר לאחר היציאה מהנמל, התקלקל המנוע. הורו להם לחזור, אך מאוחר יותר באותו יום התקבלה הודעה מהספינה כי ניתן לתקן את המנוע תוך 24 שעות ולהמשיך.

תאריך הפלגה ושעה:

היציאה מהנמל:

ההפלגה:

עימות עם הבריטים

9- במרס בשעה 10:00 חגו מעל הספינה שני מטוסים בריטיים. ב-11:00 הגיעו שתי משחתות שנצמדו לספינה משני צידיה, במרחק 50 מיל מהחוף. צוות הספינה החליט להתעלם מהמשחתות ומהקריאות ברמקול להיכנע. כוונתו היתה להמתין במים בינלאומיים עד לרדת החשיכה ולהפליג במהירות אל החוף. בשעה 16:30, במרחק כ-13 מיל מהחוף, נחסמה דרכה על-ידי שתי המשחתות. כ-100 חיילים בריטים מצוידים בנשק, רימוני גז מדמיע, אלות וכידונים, קפצו אל הסיפון. חלקם החזיקו זרנוקי מים. לא היתה התנגדות של ממש מצד המעפילים. ב-19:30 חובאה הספינה לנמל חיפה. המעפילים הועפלו על הספינות Empire Rival, Empire Shelter ו-Empire Rest והועברו לקפריסין.

גילוי על-ידי הבריטים:

העימות:

מעבר לספינות גירוש:

תוצאות

הספינה הוחרמה על-ידי הבריטים, אנשי הצוות האמריקנים נעצרו והועמדו למשפט, אך שוחררו לאחר התערבות דיפלומטית ב-30 במרס, וגורשו.

לאן הגיעו המעפילים:

הערות

הספינה נרכשה ביוזמת האצ"ל וכל המעפילים השתייכו לתנועת בית"ר. ההפלגה זכתה לכיסוי עיתונאי של וואלס טוין – צלם המגזין 'Life'; עיתונאי צרפתי בשם ז'אק מאיר מיפארי פרסי; והעיתונאי האמריקני אלברט אורסקוף מטעם אגודת העיתונאים בצפון אמריקה.

ראובן אהרני

מטות תרן

ספינות ההעפלה והרכש
לאחר מלחמת העולם השנייה

המרכז לתולדות כוח המגן ה'הגנה'
ע"ש ישראל גלילי

מיסודן של העמותות:

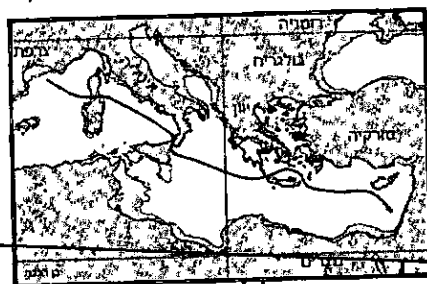
ארגון חברי ההגנה • אגודת דור הפלמ"ח • יד טבנקין

בן הכט

צ'רפח	ארץ המוצא:
פורט דה-בוק	זמל יצאה:
626	סס עורים:
משה שורץ	חלונה הספירה:
חרי ורשוביץ שמחה ברלוק	תאריך הגעה:
8.3.47	הערות:
נתפסה	

ספינת המעפילים "בן הכט" מהווה תופעה חריגה בתולדות ההעפלה הרביזיוניסטית שלאחר מלחמת העולם השנייה. רובן ככולן של ספינות המעפילים אורגנו, מומנו ונשלחו ארצה, על ידי "המוסד לעליה ב" של ה"הגנה", אם כי לא נפקד מקומם של חברי בית"ר שהצליחו להסתגן מדי פעם בין המעפילים.

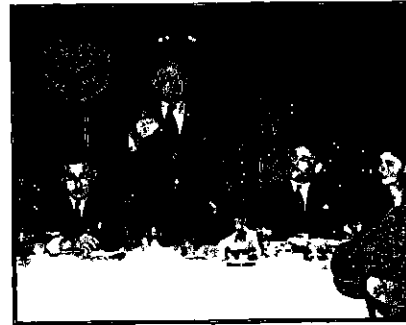

מסלול "בן הכט"

"הועד העברי לשחרור האומה" (The Hebrew Committee of National Liberation) בראשותו של הלל קוק (פיטר ברגסון), אשר פעל בארה"ב, עמד מאחורי ההתארגנות למימון ומשלוח ספינת המעפילים "בן הכט".

אנשי הועד אשר קיבלו את הכספים הדרושים למבצע, מתרומות שנאספו ע"י הליגה, וכן מהכנסות מחזהו של בן הכט (1) "דגל נולד", השתמשו בכיסוי של חברה ניו-יורקית ושמה "Thyre Shipping Company" בבעלותו של אלכסנדר ווילף, שהיה סגן יו"ר הליגה האמריקאית למען פלשתינה חופשית (American League For a

(Free Palestine), ורכשו ספינת טיולים, בעלת נפח של 800 טון, ושמה "אבריל" (ABRIL). היתה זו ספינה שנבנתה בשנת 1930 במספנות קיל שבגרמניה בתור יאכטה פרטית ושמה "ARGOSY". בתקופת מלחמת האזרחים בספרד שימשה להברחות נשק עבור הרפובליקנים. מאוחר יותר, בזמן מלחמת העולם השנייה, נרכשה על ידי הצי האמריקאי, ושימשה כספינת משמר החופים, תחת השם "סיתיראה" ("SYTHERA").

דודר העברי לשחרור האומה
טאם בן חכט. יושבים: רוז קין, חלל קוק, בילי רוז
באריסת ארמון מסן וסטיוסקי

בחורש רצמבר 1946 הפליגה הספינה "בן הכט", תחת דגל הונדורס, מניו-יורק, דרך האוקיאנוס האטלנטי לצרפת. כאשר יצאה מן הנמל, נתקעה בחוף חולי לא רחוק מן הרציף, אולם הצליחה להחליץ ולצאת אל הים. זמן קצר לאחר מכן התקלקל המנוע, אך הצוות הצליח לתקנו והיא המשיכה בדרכה.

הרי הרשקוביץ

ביום ה-22 בפברואר 1947 יצאה מן הנמל הקטן פורט רה-בוק, אשר בררום צרפת, בפיקודו של רב חוכל הרי הרשקוביץ (Harry Herschowitz), מתנדב יהודי מארה"ב, ועמו משה שורון ושמוחה ברלין כמלווים, כשעל סיפונה 626 מעפילים

מפולין, צרפת וטוניס, רובם חברי התנועה הרביוניסטית, אך גם מחברי "אגודת ישראל". המעפילים שהו קודם במחנות פליטים באיזור האמריקאי של גרמניה, הב יצאו באופן גלוי ממינכן דרך קארלסרוהא, באישור הצבא האמריקאי והצירוף הצרפתי בפרנקפורט. את המסע לארץ ישראל עשתה הספינה ללא תקלות, כאשר נוסף לאנשי הצוות הצטרפו שני עיתונאים אמריקאים להפלגה.

על פי התכנית צריכה היתה "בן הכט" להגיע אל חוף נתניה, ושם להודיד אח מעפיליה, אולם ביום ה-9 במרץ, כאשר התקרבה אל החוף, באיזור תל-אביב, חגו מעל הספינה שני מטוסים בריטיים, ואז הגיעו גם שתי משחתות שנצמדו אליה משני צידיה.

ההעפלה והמלחמה

באתר של המנהל הכללי (אבות) על שם מלחמת העצמאות
מכלל המעשים הנעשים על ידי מנהלת המעפילים מזה כשנתיים
על ידי המנהל הכללי והמנהל הכללי של המעפילים - המנהל הכללי

המנהל הכללי - ששמו הוא מנהל המעפילים והמנהל הכללי של המעפילים
מנהל המעפילים והמנהל הכללי של המעפילים - המנהל הכללי של המעפילים
מנהל המעפילים והמנהל הכללי של המעפילים - המנהל הכללי של המעפילים

את השערים נפרץ מאת המולדת
מאחרד במלחמה ועלובת שני
עבירצין. לחמיה וכו'.

המעפילים יעפילו
והלוחמים ילחמו

זהו הדרך. ובה נלך.

המנהל הכללי של המעפילים
המנהל הכללי של המעפילים

במקביל לכך טיפלה חברת "Thyre Shipping Company" בעזרת משרד החוץ האמריקאי, בהשבת הספינה לארה"ב.
 ביום ה-16 באפריל 1947 הגיעו אנשי צוות "בן הכט" לניו-יורק, שם זכו לקבלת פנים חגיגית מטעם "הועד לשחרור האומה".

British Hold 20 U.S. Seamen In Zion Refugee 'Smuggling'

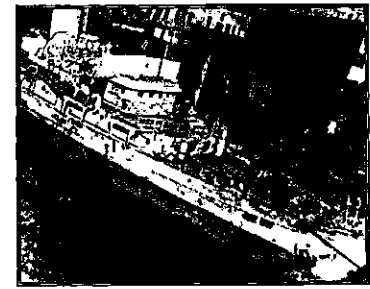
Jerusalem, Mar. 10 (AP)—Twenty American seamen were held before a magistrate's court in Haifa today on charges of "aiding and abetting illegal immigrants" into Palestine, and were ordered held for trial 14 days hence.

The seamen, crew of the beleaguered Jewish refugee ship Albatross (U.S. No. 1071), were arrested by British forces in the Mediterranean Sea. They were held on the ship for 14 days before being taken to Haifa. The British authorities claim that the seamen were part of a smuggling operation that brought Jewish refugees to the ship. The seamen were held in a dark, confined space on the ship. They were taken to Haifa in a British ship. The British authorities claim that the seamen were part of a smuggling operation that brought Jewish refugees to the ship. The seamen were held in a dark, confined space on the ship. They were taken to Haifa in a British ship. The British authorities claim that the seamen were part of a smuggling operation that brought Jewish refugees to the ship.

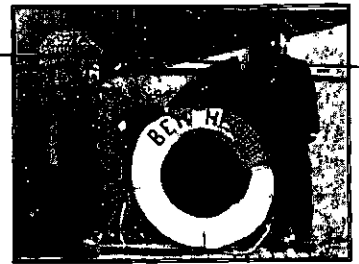
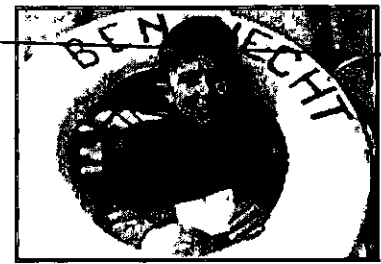
מאמר על מעצר אנשי הצוות האמריקאים של האנייה "בן הכט" 10.3.1947

צוות הספינה החליט להתעלם מהמשחתות ומהקריאות ברמקולים להיכנע. הכוונה הייתה להמתין במים הבינלאומיים עד רדת החשיכה ולהפליג במהירות אל החוף. אולם לא כך התנהלו הדברים. בשעה 16:30, במרחק של כ-13 מיל מהחוף, נחסמה דרכה של "בן הכט" על ידי שתי המשחתות, כ-100 חיילים בריטים מצויידים בנשק, רימוני גז מדמיע, אלות וכידונים, קפצו אל הסיפון, כאשר חלקם גם החזיקו זרנוקי מים. בפועל לא הייתה התנגדות של ממש מצד המעפילים, ולאחר כשעה, נתפסה הספינה והובלה לנמל חיפה.

הספינה הוחרמה על ידי הבריטים, וכבר למחרת היום הועלו המעפילים על שלוש אניות הגירוש, "אמפייר שאלטר", "אמפייר ריוול" ו"אמפייר ראסט", והועברו למחנה המעצר בקפריסין.
 בדווח הרביזיה המוטסת הבריטית נאמר: "האנשים הועברו בלי כל תקרית, צוות האנייה - 23 איש - נאסר כולו".

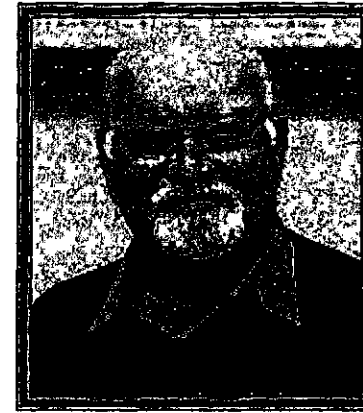
על מנת למנוע מעצר וחקירה, הופיע הצוות על סיפונה של "בן הכט" לבוש במדי הצי האמריקאי. ואכן משרד החוץ האמריקאי התערב מיד ודאג לשחרר את צוות הספינה ממעצר והם גורשו לארה"ב. (2)

שי חורב

"זְקַבְצֵתִים מִרְכְּתֵי אֶרֶץ"

(ירמיוהו, ל"א, ז')

ההעפלה הרביזיוניסטית והאזרחית
ביבשה ובים

לזכרו של חברי המגוב
גרשון (גרי) ביכלו ז"ל
אסן, איש תיאטרון, סופר ומחנך

דוכיפת הוציאה לאור